

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/51/2023
Identifikačné číslo spisu: 5722201406
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:5722201406.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu ADMEUM, s.r.o., so sídlom Mudroňova 14, Martin, IČO: 43 870 902, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária JUDr. Tomáš Zboja, advokát s.r.o., Kuzmányho 4, Martin, proti žalovanému Mgr. Pavlovi Krišpinskému, samostatne hospodáriaci roľník nezapísaný v obchodnom registri, so sídlom Belá-Dulice 422, IČO: 37 903 179, v konaní o žalobe žalobcu na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17Cb/74/2019, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 19. apríla 2023 č. k. 13Cob/177/2022-92, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 19. apríla 2023 č. k. 13Cob/177/2022-92 a uznesenie Okresného súdu Martin z 19. augusta 2022 č. k. 17Cb/16/2022-50 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Martin na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 19. augusta 2022 č. k. 17Cb/16/2022-50 žalobu žalobcu na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17Cb/74/2019 odmietol, návrh žalobcu na odloženie vykonateľnosti platobného rozkazu Okresného súdu Martin zo 4. decembra 2019 č. k. 17Cb/74/2019-39 zamietol a žalovanému nepriznal proti žalobcovi náhradu trov konania.

2. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie odcitoval §§ 397 písm. a) až c), 398, 400, 403 ods. 1 a 2, 405, 406 a 413 ods. 1 písm. a) a e) CSP. Zdôraznil, že žaloba na obnovu konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie alebo odvolacieho súdu, pričom podľa § 398 CSP možno žalobou na obnovu konania napadnúť aj právoplatný platobný rozkaz. Uviedol, že z právnej úpravy ustanovení § 397 až § 418 CSP vyplýva, že konanie o obnove má dve fázy a to konanie o žalobe na obnovu konania a postup po povolení obnovy konania.

3. V súvislosti s dôvodom žaloby na obnovu konania, označeným žalobcom a to, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 17Cb/74/2019 rozhodovala vylúčená sudkyňa uviedol, že takáto skutočnosť však ako dôvod na obnovu konania v zmysle ust. § 397 písm. a) až c) CSP, na ktoré ustanovenia sa žalobca vo svojej žalobe odvoláva, uvedená nie je. Výslovil názor, že ak by skutočnosť, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, mala byť dôvodom pre obnovu konania, zákonodarca by to expressis verbis špecifikoval v rámci ust. § 397 CSP tak, ako to urobil napr. v ust. § 365 ods. 1 písm. c) CSP alebo v ust. § 420 písm. e) CSP.

4. Poukázal na obsah súdneho spisu sp. zn. 17Cb/74/2019, a to žiadosť zákonnej sudkyne o rozhodnutie podľa § 50 ods. 2 CSP, adresovanej podpredsedovi súdu (zažurnalizovanej na č.l. 52 uvedeného súdneho spisu) konštatujúc, že z nej navyše vyplýva, že sudkyňa v uvedenej žiadosti prezentovala skôr pozitívny vzťah ku konateľovi žalovaného (v tomto konaní žalobcu), keď uviedla, že v momente, kedy podpisovala platobný rozkaz, si neuvedomovala, že konateľ žalovaného je jej spolužiak. Uvedené síce vedieť mala a mohla, vzhľadom na stav pred vydaním platobného rozkazu, avšak táto skutočnosť sama o sebe, navyše za situácie, že platobný rozkaz bol vydaný v neprospech žalobcu, nemôže pre žalobcu bez ďalšieho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

5. Súd za podstatnú označil aj tú skutočnosť, že žalobca nahliadal do spisu sp. zn. 17Cb/74/2019 dňa 4. marca 2020, o čom svedčí úradný záznam z tohto dňa (zažurnalizovaný na č.l. 51 uvedeného súdneho spisu) a už vtedy sa teda dozvedel, že platobný rozkaz vydaný v konaní sp. zn. 17Cb/74/2019 podpísala Mgr. Katarína Janotová, ktorá bola jeho spolužiačka, v minulosti bola z prejednávania jeho veci vylúčená, teda že pri vydávaní platobného rozkazu rozhodoval vylúčený sudca v zmysle ust. § 49 ods. 1 CSP. Výslovil názor, že ak by teda aj skutočnosť, že vo veci sp. zn. 17Cb/74/2019 rozhodovala vylúčená sudkyňa, mohla byť dôvodom na obnovu uvedeného konania, súd musí konštatovať, že o tomto dôvode sa žalobca dozvedel najneskôr dňa 4. marca 2020 a nie dňa 29. marca 2022 tak, ako to uvádza vo svojej žalobe o obnovu konania. Potom subjektívna lehota troch mesiacov, stanovená v ust. § 403 ods. 1 CSP, teda nebola dodržaná. Vzhľadom na uvedené súd žalobu žalobcu na obnovu konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 17Cb/74/2019 v súlade s cit. ust. § 413 ods. 1 písm. a) a e) CSP odmietol.

6. Súd nevyhovel ani návrhu žalobcu na odloženie vykonateľnosti platobného rozkazu Okresného súdu Martin zo dňa 4. decembra 2019 č. k. 17Cb/74/2019-39, nakoľko podľa jeho názoru nebola splnená podmienka existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa.

7. Pre úplnosť súd uviedol, že pokiaľ sa žalobca v žalobe na obnovu konania bránil tým, že mu platobný rozkaz v konaní sp. zn. 17Cb/74/2019 nebol „elektronicky účinne doručený“, uvedenou otázkou sa zaoberal súd v rozhodnutí zo dňa 26. mája 2021 č. k. 17Cb/74/2019-60, právoplatným dňa 8. júla 2021, ktorým sudkyňa JUDr. Helena Menichová návrh žalovaného (v tomto konaní žalobcu) na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu zamietla.

8. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a s prihliadnutím na úspech žalovaného a skutočnosť, že žalovanému v tomto konaní ku dňu rozhodnutia súdu žiadne trovy nevznikli.

9. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 13Cob/177/2022-92 z 19. apríla 2023 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacie konania.

10. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec v medziach ust. § 379, 380 ods. 1 CSP postupom bez nariadenia pojednávania na základe podaného odvolania žalobcu a napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

11. Krajský súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým uznesením okresného súdu a v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP v podrobnostiach poukázal na závery okresného súdu v napadnutom uznesení. K zvýrazneniu vecnej správnosti rozhodnutia okresného súdu doplnil, že okresný súd pri posudzovaní žaloby žalobcu na obnovu konania, jej dôvodov, vecne správne poukázal na ust. § 397 písm. a) až c) CSP v spojení s ust. § 398 CSP, keď žalobu na obnovu konania je možné podať aj v prípade rozhodnutia platobným rozkazom, avšak dôvod, že vo veci sp. zn. 17Cb/74/2019 mala konať a rozhodovať vylúčená sudkyňa Mgr. Katarína Janotová, nepovažoval za dôvod pre obnovu konania. A pokiaľ by aj skutočnosť, že vo veci sp. zn. 17Cb/74/2019 rozhodovala vylúčená sudkyňa, mohla byť dôvodom obnovy tohto konania, tak vecne správne uviedol, že o takomto dôvode sa žalobca mohol dozvedieť najneskôr dňa 04.marca 2020 a nie dňa 29.marca 2022. Krajský súd upriamil pozornosť na to, že za žalobcu ako obchodnú spoločnosť konal konateľ MUDr. Dušan Dibdiak, ktorý už v inom konaní vedenom pred Okresným súdom Martin sp. zn. 17Pc/10/2018 mal vedomosť, že v tejto inej veci Mgr. Katarína Janotová bola vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci, a to pre pomer sudkyne a v tomto konaní vystupujúceho žalovaného MUDr. Dušana Dibdiaka, keďže išlo o spolužiaka z gymnázia, v súčasnej dobe sa stretli, rozprávali o rodinných problémoch, a preto sa sudkyňa Mgr. Katarína Janotová cítila vo veci zaujatá.

12. V odôvodnení uznesenia odvolací súd ďalej uviedol, že konateľ žalobcu MUDr. Dušan Dibdiak podľa úradného záznamu (č.l. 51 pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 17Cb/74/2019) dňa 04.marca 2020 nahliadal do spisového materiálu, t.j. v čase, keď už Okresný súd Martin vydal platobný rozkaz č. k. 17Cb/74/2019-39 zo dňa 04.decembra 2019, podpísaný sudkyňou Mgr. Katarínou Janotovou. Už dňa 04.marca 2020 teda vedel, že platobný rozkaz podpísaný Mgr. Katarínou Janotovou bol vydaný jeho spolužiačkou, teda už 04.marca 2020 získal konateľ žalobcu vedomosť, že rozhodoval vylúčený sudca. Túto vedomosť konateľa žalobcu nie je možné podľa odvolania žalobcu datovať až dňom 29.marca 2022, t.j. keď konateľ žalobcu podľa úradného záznamu (č.l. 70 pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 17Cb/74/2019) nahliadol do súdneho spisu, keď až na základe oznámenia konajúcej sudkyne Mgr. Kataríny Janotovej o dôvodoch vylúčenia rozhodol uznesením sp. zn. 1SprR/42/21 zo dňa 07.mája 2021 Okresný súd Martin podpredsedom okresného súdu Mgr. Róbertom Veterníkom, ktorým uznesením sa len deklarovala skutočnosť vylúčenia sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci v konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17Cb/74/2019, avšak dôvod zaujatosti tu bol k dátumu vydaného platobného rozkazu dňa 04.decembra 2019, ktorý dôvod zistil konateľ žalobcu už pri prvom nahliadaní do súdneho spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 17Cb/74/2019 dňa 04.marca 2020. Krajský súd v zhode so záverom okresného súdu konštatoval, že žalobca sa o dôvode obnovy konania, ktorý žalobca tvrdil ako dôvod obnovy konania, že rozhodoval vylúčený sudca, dozvedel najneskôr dňa 04.marca 2020, a preto, pokiaľ bola žaloba na obnovu konania doručená na Okresný súd Martin dňa 01.apríla 2022, tak k jej podaniu došlo oneskorene, t.j. po uplynutí zákonom stanovenej subjektívnej lehoty troch mesiacov, vyplývajúcej z ust. § 403 ods. 1 CSP.

13. V súvislosti s odvolacím dôvodom žalobcu o nevysporiadaní sa okresným súdom s neúčinným doručením platobného rozkazu do elektronickej schránky žalobcu, krajský súd uviedol, že nebol opodstatneným odvolacím dôvodom. V súvislosti s touto námietkou poukázal na vyjadrenie okresného súdu, že nebol povinný sa s touto námietkou žalobcu zaoberať, pretože o nej už bolo právoplatne rozhodnuté uznesením Okresného súdu Martin č. k. 17Cb/74/2019-60 zo dňa 26.mája 2021, právoplatným dňa 08.júla 2021, keď bol návrh v tomto konaní vystupujúceho žalovaného - ADMEUM, s.r.o. na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu zo dňa 4.decembra 2019 č. k. 17Cb/74/2019-39 zamietnutý.

14. Krajský súd nezistil opodstatnenosť ani jedného z odvolacích dôvodov žalobcu, preto napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a keďže bol v odvolacom konaní úspešný žalovaný, priznal mu nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorej náhrady trov rozhodne okresný súd

samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

16. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca - v pôvodnom konaní žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), navrhujúc rozhodnutia obidvoch vo veci konajúcich súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodil z ust. § 420 písm. f) CSP, ako aj § 420 písm. e) CSP. Tvrdil, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, keď súdy nesprávne určili začiatok plynutia lehoty na podanie žaloby na obnovu konania. Uviedol, že platobný rozkaz bol vydaný 4. decembra 2019, dovolateľ prvýkrát nahliadol do spisu dňa 4. marca 2020, kedy sa nezaujímal o to, kto ho vydal, ale žalobcu a predmet sporu, nakoľko mu platobný rozkaz nebol doručený. Súčasne zdôraznil, že nemá právne vzdelanie a preto aj keby si všimol, že platobný rozkaz vydala bývalá spolužiačka konateľka dovolateľa z gymnázia, ktoré spoločne navštevovali pred 32 rokmi, nemohol vedieť, že táto skutočnosť zakladá dôvod na vylúčenie sudcu z konania. Poukázal ďalej na to, že o vylúčení sudkyne Mgr. Kataríny Janotovej, na základe jej oznámenia, rozhodol podpredseda Okresného súdu Martin dňa 7. mája 2021 uznesením 1SprR/42/21, táto skutočnosť dovolateľovi nebol oznámená, nemal o nej vedomosť až do dňa 29. marca 2022, kedy bol opätovne nazret' do spisu vedeného pod sp. zn. 17Cb/74/2019. Až v tento deň dovolateľ zistil, že sudkyňa, ktorá vydala platobný rozkaz bola neskôr vylúčená, nie je teda možné, aby dovolateľ vedel o vylúčení sudkyne už dňa 4. marca 2020, keď táto bola vylúčená až dňa 7. mája 2021. Vychádzajúc z uvedeného konštatoval, že je zrejmé, že sa o vylúčení sudkyne Mgr. Kataríny Janotovej mohol dozvedieť najskôr 29. marca 2022 a preto lehota na podanie žaloby na obnovu konania začala plynúť najskôr od tohto dňa. Za príliš formalistické označil odmietnutie žaloby na obnovu konania z dôvodu, že v § 397 písm. a) až c) CSP nie je výslovne vymedzený dôvod, že vo veci konala a rozhodovala vylúčená sudkyňa bez toho, že by sa súdy vysporiadali s tým, či uvedený prípad nemožno subsumovať pod ust. § 397 písm. a) CSP. Uzavrel, že ústavná úprava súdnej a inej právnej ochrany v Slovenskej republike garantuje právo na spravodlivý proces v Čl. 36 Listiny základných práv a slobôd, ako aj v Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v Čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

17. Žalovaný vo vyjadrení žiadal žalobu na obnovu konania odmietnuť. Namietal, že vec prejednávajúca sudkyňa už pri prvom podaní vedela, že konateľ dovolateľa je spolužiak z pred 32 rokov a teda ak sa necítila byť nestranná, mohla sa vylúčiť ihneď. Poukázal na to, že rozhodovanie akýmkoľvek iným sudcom pri vydávaní platobného rozkazu by neprivedilo pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci, pretože platobný rozkaz, ktorý si dovolateľ neprevzal a proti ktorému v určenej lehote nepodal odpor by sa rovnako stal právoplatným a vykonateľným, ako tomu bolo aj v tomto prípade.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačný súd“), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní advokátom (ust. § 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (ust. § 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

19. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Cívilnom sporovom poriadku.

20. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z vyššie citovaného ustanovenia expressis verbis vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

21. Dovolateľ síce v dovolaní uplatnil dva dovolacie dôvody a to § 420 písm. f) a e) CSP, avšak

vychádzajúc z obsahu dovolania dovolací dôvod uvedený v § 420 písm. e) CSP však bližšie neodôvodnil a preto sa dovolací súd zaoberal iba ďalším ním uvedeným dovolacím dôvodom.

22. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b/ nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv, garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry NS SR k ust. § 237 ods. 1 písm. f) OSP a judikatúry Ústavného súdu SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

23. Podľa § 403 ods. 1 CSP žaloba na obnovu konania sa podáva v lehote troch mesiacov, od kedy sa ten, kto podal žalobu na obnovu konania mohol dozvedieť o dôvode obnovy alebo odo dňa, keď ho mohol uplatniť.

24. Podľa § 403 ods. 2 CSP žaloba na obnovu konania sa podáva najneskôr v lehote troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia.

25. Dovolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, že sa žalobca o tom, že pri vydávaní platobného rozkazu rozhodol vylúčený sudca, najneskôr dozvedel dňa 4. marca 2020, z dôvodu ktorého nebola dodržaná subjektívna lehota troch mesiacov stanovená v § 403 ods. 1 CSP (žaloba doručená súdu prvej inštancie 1. apríla 2022). Úradný záznam o nazretí do súdneho spisu je datovaný 4. marca 2020 (vzhľadom na žurnalizáciu vyznačený dátum vzbudzuje určité pochybnosti o jeho správnosti - poznámka dovolacieho súdu). O vylúčení sudkyne Mgr. Kataríny Janotovej, na základe jej oznámenia v zmysle § 50 CSP, rozhodol podpredseda Okresného súdu Martin až dňa 7. mája 2021, teda sa žalobca o ním tvrdenom dôvode pre obnovu konania nemohol dozvedieť už 4. marca 2020 (prípadne 2021, ak dátum na úradnom zápise nie je správny), keď o jej vylúčení podľa § 50 ods. 2 CSP bolo rozhodnuté až 7. mája 2021. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 17Cb/74/2019 dovolací súd zistil, že uznesenie o vylúčení sudkyne Mgr. Kataríny Janotovej, ktoré bolo vydané na základe jej oznámenia, nebolo účastníkom doručované, takže sa o vylúčení sudkyne žalobca mohol najskôr dozvedieť až pri ďalšom nahliadnutí do spisu dňa 29. marca 2022 a preto lehota na podanie žaloby na obnovu konania začala plynúť od tohto dňa a preto žaloba bola na súde podľa názoru dovolacieho súdu uplatnená včas a dôvod pre odmietnutie žaloby podľa § 413 ods. 1 písm. a) CSP nie je daný.

26. Vychádzajúc z uvedeného sa potom dovolací súd zaoberal otázkou, či bol naplnený ďalší zákonný dôvod pre odmietnutie žaloby upravený v § 413 ods. 1 písm. e) CSP.

27. Podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom stanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na

inom orgáne Slovenskej republiky.

28. Podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

29. Podľa Čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

30. V danom spore bolo v zmysle § 50 CSP rozhodnuté uznesením podpredsedu Okresného súdu Martin sp. zn. 1SprR/42/21 zo dňa 7. mája 2021, že je sudkyňa Mgr. Katarína Janotová vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci v konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17Cb/74/2019, nakoľko podpredseda okresného súdu považoval ňou uvádzané dôvody za relevantné, spôsobilé vyvolať pochybnosti o sudkyninej nezaujatosti. Z uvedeného vyplýva, že platobný rozkaz č. k. 17Cb/74/2019-39 zo dňa 4. decembra 2019 vydala vylúčená sudkyňa. Dovolací súd pritom upriamuje pozornosť na dôvody ňou uvádzané v žiadosti o rozhodnutie podľa § 50 ods. 2 CSP, ktoré existovali už v čase pôvodného konania, teda už v období, ktoré predchádzalo vydaniu platobného rozkazu.

31. Je pravdou, že medzi dôvodmi obnovy konania stanovenými v § 397 CSP nie je vyslovene vymedzený ako samostatný dôvod, že vo veci konala a rozhodovala neskôr vylúčená sudkyňa, dovolací súd však súhlasí s dovolateľom, že ním uvádzaný dôvod možno subsumovať pod ust. § 397 písm. a) CSP. Dovolací súd pritom poukazuje na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, ktorý uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (napr. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). V rozpore s požiadavkou materiálnej ochrany práv zo strany súdnej moci môže byť aj príliš formalistický výklad práva, čo môže mať za následok porušenie ústavných princípov práva na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 497/2011). V zmysle § 397 písm. a) CSP procesným predpokladom pre povolenie obnovy konania je preukázanie, že namietané dôvody môžu potenciálne privodiť účastníkovi, ktorý bol v pôvodnom konaní neúspešný priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Ak vo veci rozhodovala vylúčená sudkyňa, teda podpredseda súdu dospel k záveru, že je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti sudkyne, teda, že reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudkyňa disponuje určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci a bolo ňou rozhodnuté v neprospech dovolateľa, dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uvádzané dôvody sú spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie a teda, že ani ďalší dôvod, pre ktorý vo veci konajúce súdy žalobu na obnovu konania odmietli, nebol daný.

32. Pokiaľ ide o námietku žalobcu, týkajúcu sa nedoručenia mu samotného platobného rozkazu dovolací súd poukazuje na odsek 29 uznesenia súdu prvej inštancie, ako aj odsek 17 uznesenie odvolacieho súdu, v ktorých sa vo veci konajúce súdy s touto námietkou žalobcu vysporiadali a dovolací súd sa s ich závermi stotožňuje. Navyše dovolací súd poukazuje na ust. § 398 CSP, podľa ktorého je žaloba na obnovu konania prípustná len proti platobnému rozkazu, ktorý nadobudol právoplatnosť, ak by teda tvrdenia žalobcu o nedoručení platobného rozkazu boli pravdivé (skutočnosť, ktorá preukázaná v konaní nebola - poznámka dovolacieho súdu), nemohla by byť jeho žaloba na obnovu konania, vzhľadom na § 398 CSP, prípustná.

33. Za tejto procesnej situácie dospel dovolací súd k záveru, že konanie pred súdom prvej inštancie bolo postihnuté vadou upravenou v § 365 ods. 1 písm. b) CSP, z ktorého dôvodu mal odvolací súd prvoinštančné rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Tým, že takto nepostupoval, rozhodol nesprávne, preto dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu, ako i rovnakou vadou postihnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 449 ods. 1 a 2 a § 450 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V ďalšom konaní, v ktorom je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP) opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie

náležite odôvodnení v súlade s § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

34. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.